

Nr 538

Av herr **Huss m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt, m. m.*

I proposition nr 196 till riksdagen föreslås ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt. Förslaget innebär en höjning av skatten för bl. a. "studentkårs kreditkassa och annan därmed jämförlig kreditkassa". (Kungl. Maj:ts kungörelser 16/6 1950 nr 469 och 11/10 1946 nr 676.)

Studentkårernas kreditkassor är allmännyttiga institutioner för ordnande av kredit, med eller utan statlig kreditgaranti, för studerande resp. för akademiker och likställda efter avlagd examen. I regel är dessa kreditkassor ekonomiska föreningar (för vilka i propositionen föreslagits en höjning av den statliga inkomstskatten från 32 procent till 40 procent). Något enskilt vinstintresse förekommer icke i dessa kassor. I t. ex. Lunds studentkårs kreditkassa, den äldsta och största av dessa, grundad 1922 och med en omslutning 31/12 1954 av 13,8 milj. kronor, förekommer inga styrelsearvoden och ingen utdelning till de enskilda medlemmarna. Utdelningen är begränsad till vissa kollektiva medlemmar, studentkårerna och studentnationerna, vilka på sina insatsbelopp erhåller en utdelning som med 1/2 procent överstiger sparbankernas inlåningsränta (anordningen med insatser och utdelning därpå är ett substitut för utlåning av samma belopp till kassan och ränta därpå, tillkommet för att trygga studentkårernas och studentnationernas inflytande på kassan). Överskottet på kassans rörelse efter skatten går — bortsett från denna insatsränta — i realiteten helt till avsättning till kassans reservfond, en utbyggnad av denna som är en nödvändig förutsättning för den fortlöpande utökning av kassans verksamhet, som nödvändiggöres av det starkt växande studentantalet och även av förändringarna av penningvärdet.

Den räntemarginal, med vilken studentkreditkassorna arbetar, är utomordentligt smal, för de statsgaranterade studie- och akademikerlånen endast 1/4 procent. Förlagsmedlen upplånas i främsta rummet från sparbankerna, vilka därvid i regel hittills varit villiga tillämpa en favörränta, som med endast 1/4 procent överstigit sparbankernas inlåningsränta och som alltså legat 1/4 procent under bottenlåneräntan för inteckningslån (efter den nyligen företagna höjningen av den allmänna räntenivån 1/2

procent under bottenlåneräntan). Den av Kungl. Maj:t fastställda räntesatsen för de statsgaranterade studie- och akademikerlånen har hittills sammanfallit med sparbankernas bottenlåneränta. Kreditkassans marginal för administrationskostnader och uppbyggande av reservfond har alltså varit 1/4 procent. Genom låga omkostnader har vid denna räntemarginal de statsgaranterade akademikerlånen i kreditkassan under senare år ungefär jämnt kunnat täcka sina egna kostnader. De statsgaranterade studielånen med sina lägre genomsnittsbelopp och sina på grund av lånevillkoren väsentligt högre administrationskostnader har däremot lämnat direkt underskott. Den höjning av lönenivån för tjänstemän, som under senare tid genomförts och som kreditkassorna givetvis även måste tillämpa för sin anställda personal, gör icke bilden ljusare.

Övertygande skäl kan knappast föreligga för att det arbete studentkårernas kreditkassor driver skall ytterligare försvåras genom den i propositionen även för dem föreslagna skärpningen av den statliga inkomstskatten. Enligt vår mening talar starka skäl för att dessa kreditkassor i skattehänseende jämföras med i förordningen angivna sambruksföreningar, för vilka den statliga inkomstskatten föreslagits till oförändrat allenast 15 procent. Under inga omständigheter kan vi finna det rimligt att ställa dessa kreditkassor i sämre läge än "sparbanker, . . . bostadskreditföreningar", för vilka kreditinrättningar i propositionen föreslagits en oförändrad skattesats av 32 procent.

Under åberopande av det anförda hemställs,

att riksdagen beträffande den föreslagna ändrade lydelsen av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt i vad avser stycket b) måtte besluta

att bestämmelsen måtte få följande lydelse:

"b) för andra ekonomiska föreningar än sambruksföreningar och studentkårs kreditkassa och annan därmed jämförlig kreditkassa" och att motsvarande ändring göres i de föreslagna övergångsbestämmelserna; samt

alternativt, om detta yrkande icke bifalles,

b) ändras på ovan föreslaget sätt, dels c) kompletteras med "— — — studentkårs kreditkassa och annan därmed jämförlig kreditkassa" jämte motsvarande komplettering av övergångsbestämmelserna.

Stockholm den 13 maj 1955

Rud. Anderberg

Sigfrid Larsson

Ragnar Huss

Nils Herlitz